

Ekonomiutskottets betänkande 24/1996 rd

Regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av lagen om aktiebolag och vissa lagar som har samband med den

Riksdagen remitterade den 4 juni 1996 regeringens proposition 89/1996 rd med förslag till lagar om ändring av lagen om aktiebolag och vissa lagar som har samband med den till ekonomiutskottet för beredning.

I samband med propositionen har utskottet också behandlat rdm. Jukka Tarkkas m.fl. lagmotion 8/1996 rd med förslag till lag om ändring av lagen om aktiebolag, som riksdagen remitterade till utskottet den 12 april 1996.

Med anledning av ärendet har utskottet hört justitieministern Kari Häkämies samt utvecklingsdirektören Tiina Astola, lagstiftningsrådet Manne Airaksinen och lagstiftningsrådet Jyrki Jauhiainen vid justitieministeriet, konsultative tjänstemannen Timo Kaisanlahti vid handels- och industriministeriet, lagstiftningsrådet Ilkka Harju vid finansministeriet, regeringsrådet Markku Sorvari vid social- och hälsovårdsministeriet, äldre regeringssekreteraren Raili Hartikka vid arbetsministeriet, biträdande direktören Sakari Kauppinen och byråchefen Tuovi Relas-Vuorio vid Patent- och registerstyrelsen, avdelningschefen Antti Maijala vid Industrins och Arbetsgivarnas Centralförbund, direktören Rauno Vanhanen vid Företagarna i Finland, avdelningschefen Antti Neimala vid Centralhandelskammaren, vicehäradshövdingen Timo Lappi vid Bankföreningen i Finland, juridiske direktören Juhani Sutinen vid Kera Ab, professorn Risto Nuolimaa vid Finlands Juristförbund, advokaten Robert Liljeström vid Finlands Advokatförbund, CGR-revisorn Mauri Palvi vid CGR-föreningen, GRM-revisorn Ilkka Merimaa vid Revisorsföreningen GRM r.f., ordföranden Antti Rantalainen vid Bokföringsbyråernas Förbund, biträdande direktören Tapani Manninen vid Helsingfors Fondbörs Ab, verkställande direktören Markku Savikko vid Fondkommissionärsföreningen, juridiska direktören Ursula Ranin vid Nokiakoncernen och direktören Sakari Lassila vid Bankfirman Alfred Berg Ab.

Dessutom har utskottet fått skriftliga utlåtanden från Skattestyrelsen, Statistikcentralen, Aktiespararnas Centralförbund och Handels Centralförbund.

Regeringens proposition

Propositionen innehåller de förslag till ändring av lagen om aktiebolag och annan lagstiftning som har samband med den som är nödvändiga för att genomföra Europeiska gemenskapernas bolagsrättsliga direktiv. Dessutom innefattar propositionen ett antal ändringsförslag som följer av nationella behov.

Enligt förslaget skall aktiebolagen delas in i privata och publika aktiebolag. Aktiekapitalet i privata aktiebolag skall uppgå till minst 50 000 mark och i publika aktiebolag till minst 500 000 mark. Hela aktiekapitalet skall vara i bolagets ägo och besittning innan bolaget anmäls för registrering. Enligt propositionen gäller bestämmelsen om det lägsta aktiekapitalet för privata aktiebolag efter en övergångsperiod på fem år också bolag som har bildats innan denna lag träder i kraft.

Bara aktier i publika aktiebolag kan vara föremål för handel på den offentliga värdepappersmarknaden och för liknande förfaranden. När aktierna i ett privat aktiebolag emitteras till allmänheten och aktierna är förknippade med omloppsrestriktioner beträffande den offentliga handeln med dem, måste den som emitterar värdepappren informera allmänheten om detta.

Enligt motiveringen till propositionen har delningen av aktiebolag två syften. För det första syftar den till att öka förtroendet för den offentliga värdepappersmarknaden. För det andra vill man också bibehålla möjligheten att bedriva företagsverksamhet i liten skala i form av aktiebolag. Tack vare två typer av aktiebolag kan strängare och även EG-anpassade normer tillämpas på bolag som söker publik finansiering.

Bestämmelserna om likabehandling av alla aktieägare och skydd för borgenärerna gäller både privata och publika aktiebolag. Bestämmelserna om informationsskyldighet och vissa bestämmelser om kvalificerad majoritet i beslutsprocessen är mildare för privata aktiebolag än för publika.

Propositionen introducerar tre nya finansieringsinstrument: optionsrätt, preferensaktie och kapitallån. Bolaget kan ge särskild optionsrätt som berättigar till nyemission, vilket avser en självständig rätt att senare teckna bolagets aktier. Enligt den gällande lagen har denna optionsrätt inte formellt sätt varit ett självständigt finansieringsinstrument utan har alltid varit kopplad till ett lån.

Bolaget kan i bolagsordningen skriva in att det kan ha preferensaktier som medför rösträtt i enbart vissa ärenden på bolagsstämman. Bolagsordningen måste också stipulera en särskild ekonomisk förmån för preferensaktierna i relation till vanliga aktier när medel delas ut.

Bolaget kan ta upp kapitallån. Om det upplöses eller drabbas av konkurs har lånekapitalet, räntorna och andra gottgörelser sämre preferensrätt än andra borgenärer. Lånekapitalet får återbetalas bara om de utdelningsbara medlen räcker till för detta. Ränta och annan gottgörelse på kapitallån får bara betalas ut av medel som är utdelningsbara. Kapitallånet skall tas upp i balansräkningen som en särskild post av det egna kapitalet. Också vid likvidation är lånet eget kapital och berörs av bestämmelserna om olaglig utdelning. Det är förbjudet att ställa säkerhet för lånekapital eller räntor eller någon annan gottgörelse. Kapitallån ger ingen beslutanderätt i bolaget.

Beslutsprocessen vid medelsanskaffning och utbetalning av bolagets medel samordnas. Beslut om nedsättning av aktiekapitalet, förvärv av egna aktier, frivillig likvidation, fusion, delning och ombildning av publika aktiebolag till privata skall som regel fattas med samma kvalificerade majoritet. Om en aktieägars rättigheter i förhållande till övriga aktieägare kan förändras väsentligt på grund av ett beslut om utbetalning, krävs det för beslut att en kvalificerad majoritet av aktieägarna stöder beslutet aktieslagsvis och enligt regeringens proposition ofta även samtycke av en viss del av aktieägarna inom varje aktieslag.

Propositionen innefattar flera förslag till större informationsskyldighet för bolagen. Kallelsen till bolagsstämma måste innehålla mer detaljerade uppgifter än tidigare om de ärenden som skall

behandlas på bolagsstämman. Förslagen till beslut måste innehålla uppgifter om kriterierna för priset på aktierna vid nyemission och inlösen och vid förvärv av aktier samt om kriterierna för bestämmande av vederlaget vid fusion och delning. Den bolagsstämma som skall fatta beslut om att sänka aktiekapitalet, att bolaget skall träda i likvidation, ingå fusion och verkställa delning av bolaget måste enligt förslaget få aktuella uppgifter om bolagets ekonomiska situation. Publika aktiebolag blir dessutom skyldiga att upprätta delårsrapporter.

Lagmotionen

I lagmotion 8/1996 rd föreslås att lagen om aktiebolag kompletteras med bestämmelser om småbolag. Med småbolag avses i lagmotionen aktiebolag med högst sex delägare, där minst två tredjedelar av aktierna ägs av fysiska personer. Småbolag måste ha minst en aktie och aktiens nominella värde vara 1 000 mark. Lagmotionen reglerar bland annat också administration, registrering och likvidation av småbolag.

Utskottets ställningstaganden

Allmänt

Propositionen om ändring av lagen om aktiebolag är en stor bolagsrättslig reform. Enligt motivtexten kan många olika typer av funktioner utövas i form av aktiebolag, vilket visar att den gällande lagen är flexibel. Beträktat i ett helhetsperspektiv behöver den välfungerande lagen om aktiebolag trots allt ses över, eftersom företagen blir allt mer specialiserade, finansieringen spelar en allt viktigare roll i den nationella och internationella konkurrensen och den ekonomiska brottsligheten bredd ut sig under lågkonjunkturen. Också den europeiska integrationen ställer nya krav på vår aktiebolagsrätt.

Lagreformen har beretts i sex år. Lagarna avses träda i kraft så snart det är tekniskt möjligt och praxis i fråga om bolagsstämma medger. I fördraget om Finlands anslutning till EU ingår inga övergångsperioder för bolagsrätten. Detta innebär att de flesta av lagändringarna i propositionen borde ha införts redan tidigare.

Under behandlingen i riksdagen har särbestämmelser för småbolag, retroaktiv ökning av aktiekapitalet i privata aktiebolag och skyddet för passiva delägare speciellt diskuterats.

Utskottet föreslår att samtycke av berörda parter inte längre skall krävas. Därtill föreslår utskottet en del andra, främst tekniska justeringar som följer nedan.

Småbolag

Propositionen har beretts utifrån tanken att den nya regleringen genomförs med hjälp av ändringar i den gällande lagen. Att man stannade för en enda lag motiverades bland annat med att en enhetlig rättspraxis och rättssäkerhet därigenom uppnås, att alla bolag får så lika verksamhetsbetingelser som möjligt och att ett enhetligt skydd för borgenärer garanteras.

Debatten om särreglering för småbolag uppstod när beredningen av propositionen redan var inne i sin slutfas. Enligt utredningen till utskottet gick det då inte längre att överväga en särreglering för småbolag utan att propositionen hade fördröjts orimligt mycket.

Enligt uppgifter till utskottet kommer justitiedepartementet att utreda behovet av en särreglering för småbolag. Enligt utskottets åsikt bör departementet utreda om det behövs en särskild lag för småbolag eller om bestämmelser om dem kan tas in i lagen om aktiebolag. Utskottet menar att också finansministeriet bör utreda om problemen med småbolag kan undanröjas, om skattnutraliteten ökas med hjälp av ändringar i skattelagstiftningen.

Utskottet anser att utredningarna behövs och påskyndar dem för att de skall vara klara att realiseras efter det att övergångstiden för ökning av aktiekapitalet har gått ut.

Lag om ändring av lagen om aktiebolag

Aktiekapital

Enligt 1 kap. 1 § delas bolagen in i privata och publika aktiebolag. I privata aktiebolag skall aktiekapitalet uppgå till minst 50 000 mark och i publika aktiebolag till minst 500 000 mark. Enligt den gällande lagen skall aktiekapitalet vara minst 15 000 mark. Enligt lagförslagets övergångsstadgande skall också ett före denna lags ikraftträdande bildat aktiebolag, vars aktiekapital är mindre än 50 000 mark, ha ett minimikapital om minst 50 000 mark när fem år förflutit från det att lagen trädde i kraft.

Enligt motiveringen till övergångsstadgandet kan ett bolag, vars aktiekapital är mindre än 50 000 mark när lagen träder i kraft, inte fatta

beslut om en nedsättning av aktiekapitalet sedan lagen har trätt i kraft, om nedsättningen betyder att aktiekapitalet därefter är mindre än 50 000 mark. Däremot hindrar bestämmelsen inte att ett bolag, som har höjt sitt aktiekapital till mer än 50 000 mark, senare nedsätter aktiekapitalet, förutsatt att det nedsatta aktiekapitalet uppgår till minst 50 000 mark. Bestämmelsen syftar till att säkerställa att aktiekapitalet i aktiebolag som bildats med stöd av den gällande lagen är på så hög nivå som möjligt.

Utskottet föreslår att övergångsbestämmelserna ändras så att minimikapitalet bör vara minst 50 000 mark sedan sju år förflutit från det lagen trädde i kraft.

Anledningen till att övergångstiden föreslås bli förlängd är den att små bolag skall ha tillräckligt mycket tid för att överväga i vilken bolagsform det är ändamålsenligast att fortsätta med näringsverksamheten. De bolag som tänker fortsätta som aktiebolag får på detta sätt mer tid att samla in medel för ökning av aktiekapitalet. Vad aktiekapitalet beträffar kan bolagsordningen ändras när det finns behov av någon annan ändring. Därigenom kan man undvika flera ändringar av bolagsordningen och spara in på kostnaderna. Dessutom leder detta troligen till att registreringsruscher föranledda av aktiekapitalökningar kan undvikas.

Skydd för passiva aktieägare i vissa beslutssituationer

Enligt 3 kap. 1 § medför alla aktier i ett aktiebolag lika rätt i bolaget. Det kan dock i bolagsordningen bestämmas att det i bolaget finns eller kan finnas aktier som medför olika rätt. Då måste olikheterna mellan aktierna och antalen eller minimi- och maximiantalen aktier anges.

Enligt samma paragraf avses med aktier av olika slag aktier som skiljer sig från varandra enligt en föreskrift i bolagsordningen antingen när det gäller det röstetal som en aktie medför eller den rätt som en aktie medför vid utbetalning av bolagets medel. Om aktierna skiljer sig från varandra i andra hänseenden kan det i bolagsordningen bestämmas att även dessa aktier utgör ett aktieslag och att det som stadgas i lagen om aktier av olika slag också tillämpas på dem.

Enligt propositionen krävs det i bolag med aktier av olika slag kvalificerad majoritet aktieslagsvis och samtycke av de aktieägare som har hälften av aktierna inom varje aktieslag för beslut i följande fall:

1) om aktiekapitalet sänks eller egna aktier förvärvas i förhållande till aktieägarnas aktieinnehav och till ett och samma pris aktieslagsvis (6 kap. 2 § 3 mom. och 7 kap. 4 § 2 mom. lagen om aktiebolag),

2) om bolagets egna aktier som är föremål för offentlig handel förvärvas i ett bolag, där alla aktier inte är föremål för offentlig handel i den mening som avses i värdepappersmarknadslagen (7 kap. 5 § 2 mom. lagen om aktiebolag),

3) om det fattas beslut om frivillig upplösning av bolaget (13 kap. 1 § 2 mom. lagen om aktiebolag),

4) om bolaget fusioneras och mer än 10 % av vederlaget till aktieägarna i det överlåtande bolaget består av annat än aktier i det övertagande bolaget (14 kap. 10 § 1 mom. lagen om aktiebolag),

5) om ett bolag delas på så sätt att aktieägarna i det ursprungliga bolaget inte får aktier i det övertagande bolaget i proportion till sitt innehav (14 a kap. 3 § 2 mom. lagen om aktiebolag) eller

6) om det fattas beslut om att ombilda ett publikt aktiebolag till ett privat aktiebolag (17 kap. 2 § 2 mom. lagen om aktiebolag).

Utskottet föreslår att kravet på samtycke av berörda parter stryks i de ovan nämnda lagrummen. Däremot kvarstår kravet på kvalificerad majoritet aktieslagsvis för de flesta typer av beslut. Samtidigt föreslås en ändring som säkerställer att aktieägarna blir informerade och får möjlighet att delta i den bolagsstämma där beslutet fattas i saken. Ändringen syftar till ett mer flexibelt beslutsfattande i bolag med mycket spritt ägande utan att detta utgör någon risk för delägarnas rättigheter och skydd.

Generalklausulens (9 kap. 16 §) tillämplighet vid utdelning av medel

Det viktigaste målet för en aktieägare i ett aktiebolag är att få avkastning på det investerade kapitalet. Därför blir 8 kap. 14 § och 9 kap. 16 § om lika rätt för delägare tillämpliga och skyddar delägarna speciellt, när bolagets medel delas ut eller när det fattas något annat beslut som direkt påverkar värdet på delägarans investering. Principen om delägarnas lika rätt får bara frångås genom en bestämmelse i bolagsordningen eller med delägarnas samtycke. Beslut med kvalifice-

rad majoritet eller aktieslagsvis utgör inget hinder för att bestämmelserna om aktieägarnas lika rätt tillämpas, men ställer högre krav på bevis.

Av principen om lika rätt följer att alla aktieägare skall bli delaktiga i bolagets medel i relation till aktieinnehavet, om det inte bestäms någon-ting annat i bolagsordningen eller någon annanstans. Delägarna får till exempel lika stor aktieutdelning om ingenting annat bestäms. I praktiken har det dock ansetts att företagets medel får delas ut i relation till aktiernas gängse värde när aktiekapitalet nedsätts mot inlösen, egna aktier förvärvas och när bolaget fusioneras.

Hur mycket medel och i vilken ordning aktieägarna får medel i bolag med olika slags aktier beror följaktligen på hur medlen delas ut. Att aktieägarna kan välja på vilket sätt medlen delas medför vissa problem när det gäller principen om lika rätt. Brott mot principen om aktieägarnas lika rätt kan också ha sitt ursprung i att det inte går att göra tillförlitliga uppskattningar av det gängse priset på olika typer av aktier. Problem av denna typ förekommer särskilt i privata aktiebolag men också i börsnoterade bolag när marknaden inte fungerar friktionsfritt. Däremot uppstår problem av detta slag inte i bolag med bara ett enda aktieslag.

Lagen om aktiebolag har tidigare inte föreskrivit någon generell möjlighet att förvärva bolagets egna aktier (7 kap. 3—6 §§ i propositionen). Aktieägarna har inte i bolagsordningen kunnat ge sitt samtycke till en sådan utdelning av medel. När egna aktier förvärvas till gängse värde i bolag med olika slags aktier måste man alltid ställa frågan om förfarandet bryter mot principen om aktieägarnas lika rätt eller inte. Kränkning av principen kan bero på antingen att det är svårt att bestämma det gängse priset eller på att förvärvet är ett avsteg från bestämmelserna om hur medel får fördelas vid aktieutdelning eller upplösning av ett bolag. Ett tydligt brott mot principen om lika rätt för alla aktieägare föreligger om preferensrätten till utdelning på vissa typer av aktier blir betydelselös genom förvärv av aktier från alla delägare med hjälp av utdelningsbara medel utan att preferensaktierna tillerkänns den preferensandel som är förknippad med dem. Kränkning av principen om lika rätt kan också misstänkas om ett bolag vid utdelningen av medel huvudsakligen tillämpar andra metoder än utdelning på aktier.

Om ett bolag med olika slags aktier nedsätter sitt aktiekapital mot vederlag uppstår det problem med principen om lika rätt av samma slag

som vid förvärv av egna aktier. Också då leder inlösen av aktier till gängse pris till att medel delas ut på något annat sätt än genom utdelning av dividend. Gällande rätt både i Finland och Sverige utgår från att beslut som ingriper i aktieägarens rätt vid nedsättning av aktiekapitalet måste fattas med en likadan kvalificerad majoritet som krävs vid ändringar av bolagsordningen som försämrar aktieägarnas rättigheter (9 kap. 15 § 3 mom.). Om församringen medför att aktieägarnas rättigheter kränks på någon annans bekostnad kan därutöver den allmänna bestämmelsen om aktieägarnas lika rätt (9 kap. 16 §) tillämpas. Bestämmelserna om omröstning enligt aktieslag avser inte att ändra inställningen enligt gällande rätt i detta sammanhang.

När ett bolag fusioneras med ett annat får aktieägarna i det överlåtande bolaget vanligen aktier i det övertagande bolaget som fusionsvederlag. Aktierna i det överlåtande och det övertagande bolaget ger i regel olika rättigheter eller avviker från varandra kvantitativt sett. Därför kan aktieägarna inte få exakt det riktiga vederlaget i form av aktier. Detta jämnas ut genom ett penningvederlag. Om penningvederlag ges ut till större belopp än vad som behövs för en utjämning är det fråga om utdelning av medel i det överlåtande bolaget. I det övertagande bolaget kan penningvederlag betyda att utdelningsbara medel används, om det i det övertagande bolaget finns samma delägargrupper som i det överlåtande bolaget. Ju mer fusionsbidraget består av annat än aktier i det övertagande bolaget, desto mer sannolikt är det att kränkningar av principen om aktieägarnas lika rätt inträffar vid fusioner.

Också vid delningar kan aktieägarnas situation försämrats, om delningsvederlaget består av någon annan egendom än aktier i det övertagande bolaget. I det övertagande bolaget måste aktiernas rättigheter och antalet aktier ordnas med hänsyn till att det vid en delning inte ens av tekniska orsaker behöver betalas något annat vederlag som utjämning, eftersom övertagande bolag vid en delning är bolag under bildande.

Också upplösning av ett bolag med olika slags aktier kan medföra problem visavi principen om aktieägarnas lika rätt när det gäller utdelningen av medel. Bolaget kan låta bli att dela ut vinst under verksamheten och förkovra sin egendom i syfte att dela ut den i relation till aktieinnehavet vid en upplösning. Om bolaget i sådana fall har aktier som under verksamhetstiden hade gett preferensrätt till dividend, kan en upplösning betyda att andra aktieinnehavare gynnas på dessas be-

kostnad. Delägare med preferensaktier förutsätter vanligen att ett löande bolag fortsätter med sin verksamhet och att medlen delas ut i preferensordning.

Detaljerade ändringsförslag

1 kap. 1 § 1 mom.: Utskottet föreslår enbart en teknisk ändring.

1 kap. 2 § 3 mom.: Paragrafen stadgar om restriktioner i handeln med värdepapper i privata aktiebolag som är föremål för offentlig handel enligt värdepappersmarknadslagen. Aktier i ett sådant bolag får dock säljas vidare och bjudas ut till allmänheten, om det informeras om restriktionen.

Utskottet föreslår ett tillägg om att allmänheten inte i ett anbud får ges den uppfattningen att det är meningen att senare ombilda bolaget till ett publikt aktiebolag eller att värdepappren kommer att vara föremål för offentlig handel. Preciseringsringen avser att göra en klar skillnad mellan värdepapper i publika aktiebolag, som är föremål för investeringar på värdepappersmarknaden, och värdepapper i privata aktiebolag. Efter denna precisering behöver skyldigheten att upprätta ett emissionsprospekt inte gälla värdepapper i privata aktiebolag.

3 kap. 1 b § 2 mom.: Momentet reglerar utbetalning av andelslös gottgörelse på preferensaktier. Om gottgörelsen inte har betalats ut inom sex månader efter räkenskapsperiodens utgång, medför preferensaktien rösträtt i alla de ärenden som behandlas på bolagsstämman till dess att hela gottgörelsen har betalats.

Utskottet föreslår att tiden förlängs till åtta månader eftersom den är beroende av när ordinarie bolagsstämma hålls. Enligt lagen skall ordinarie bolagsstämma hållas inom sex månader efter räkenskapsperiodens slut. Ett ärende som skall behandlas vid ordinarie bolagsstämman kan dock flyttas fram till en fortsatt stämma som ordnas senast inom två månader.

3 kap. 1 b § 3 mom.: Enligt momentet ger en preferensaktie i ärenden där den medför rösträtt också övriga rättigheter som på en bolagsstämma tillkommer aktieägarna.

Utskottet föreslår en precisering av momentet. Om generalklausulen i 9 kap. 16 § tillämpas på ägare till preferensaktier, skall också 17 § i samma kapitel alltid tillämpas. I 17 § stadgas om rätt att väcka talan, när ett beslut vid en bolagsstäm-

ma inte har tillkommit i behörig ordning eller om beslutet i övrigt strider mot lagen om aktiebolag eller bolagsordningen.

Med aktieägares övriga rättigheter avses de rättigheter som röstberättigade aktier ger vid en bolagsstämma, t.ex. yttranderätt vid bolagsstämma, rätt att framställa förslag och rätt för aktieägarna att ställa frågor. Ägare till preferensaktier har i princip rätt att framföra klander mot beslut av bolagsstämman och väcka skadeståndstalan enligt 15 kap. Domstolen kan avvisa klandertalan, om en ägare till preferensaktier ej anses behöva rättsskydd i en fråga där en preferensaktie inte hade haft rösträtt. En ägare till en preferensaktie bör dock alltid anses behöva rättsskydd, om principen om aktieägarnas lika rätt kränks och en preferensaktieägare lider skada härav.

3 kap. 1 c § 4 mom.: Enligt detta lagrum skall det bestämmas i bolagsordningen vilka rättigheter en preferensaktie medför bland annat när bolaget träder i likvidation eller upplöses.

Enligt 1 c § 1 mom. skall det föreskrivas i bolagsordningen vilken rätt en preferensaktie vid utbetalning av bolagets medel medför utöver en särskild ekonomisk förmån. När ett bolag upplöses betalas bolagets medel ut till aktieägarna och då det med stöd av 1 mom. bestäms hur medlen betalas ut, kan det som sägs om upplösning i 4 mom. strykas som obehövt.

3 a kap. 15 och 17 §§: Innan denna lag träder i kraft kommer en lag om ändring av 3 a kap. lagen om aktiebolag, som ingår i proposition 192/1996 rd, att träda i kraft. I denna lag har en del nödvändiga ändringar gjorts till följd av att en värdepapperscentral inrättas.

Utskottet föreslår att 3 a kap. 15 och 17 §§ i den föreliggande propositionen, som lämnats före proposition 192/1996 rd, ändras på grund av ändringarna i den sistnämnda propositionen.

6 kap. 2 § 3 mom.: I detta lagrum bestäms om nedsättning av aktiekapitalet.

Om det i bolaget finns aktier av olika slag som medför rösträtt och aktiekapitalet nedsätts genom inlösen av aktierna eller av alla bolagets aktier i förhållande till aktieägarnas aktieinnehav och till ett och samma pris aktieslagsvis krävs för beslutet samtycke av de aktieägare som har minst hälften av aktierna i varje aktieslag samt att beslutet biträtts av aktieägare med minst två tredjedelar av de aktier inom varje aktieslag som är företrädare vid stämman.

Utskottet föreslår att kravet på samtycke stryks i momentet.

Regeringen konstaterar i propositionens motivering att ett beslut om att nedsätta aktiekapitalet kräver två tredjedels majoritet av alla röster vid bolagsstämman.

Utskottet påpekar att hänvisningen till 9 kap. 14 § i 6 kap. 2 § 3 mom. betyder att det krävs en majoritet både av de avgivna rösterna och av de aktier som är företrädare vid stämman.

6 kap. 3 § 2 mom.: I lagrummet föreskrivs att ett mellanbokslut skall göras upp om aktiekapitalet nedsätts.

Bestämmelsen föreslås bli inskränkt så till vida att det till det förslag till beslut om nedsättning av aktiekapitalet skall fogas ett mellanbokslut, om nedsättningen av aktiekapitalet sker genom inlösen av aktier, varvid bolagets medel betalas ut till aktieägarna.

6 kap. 3 § 4 mom.: I detta lagrum föreskrivs vad som skall nämnas i ett beslut om att nedsätta aktiekapitalet. I 3 mom. bestäms om framläggande av beslutsförslag, kallelsen till bolagsstämma och meddelande till aktieägarna.

I 4 mom. föreslås ett tillägg om kallelsen till bolagsstämma. Om aktiekapitalet föreslås bli nedsatt genom inlösen av aktier i enlighet med 6 kap. 2 § 3 mom. skall kallelsen utfärdas minst en månad före bolagsstämman eller den lagfästa anmälningssdag som eventuellt bestäms i bolagsordningen och som skall nämnas i möteskallelsen. Anmälningssdagen i möteskallelsen kan infalla tidigast fem dagar före stämman.

7 kap. 3 § 2 mom.: I paragrafen bestäms om förvärv av aktier med utdelningsbara medel.

I 2 mom. om beslut om förvärv av egna aktier av olika slag, beslutsförslag och hur de skall hållas tillgängliga, kallelse till bolagsstämma och meddelande till aktieägare föreslås ett motsvarande tillägg om hur kallelsen skall utfärdas som i 6 kap. 3 § 4 mom.

7 kap. 4 § 2 mom.: I lagrummet bestäms om förvärv av egna aktier i ett bolag med flera aktieslag. Enligt 2 mom. krävs för ett beslut om förvärv av aktier eller om att bemyndiga styrelsen att besluta därom samtycke av de aktieägare som har minst hälften av aktierna i varje aktieslag samt att beslutet biträtts av aktieägare med minst två tredjedelar av de aktier inom varje aktieslag som är företrädare vid stämman.

Utskottet föreslår att kravet på samtycke i 2 mom. stryks. Vidare vill utskottet precisera bestämmelsen med att ett beslut måste biträdas när det avser förvärv av aktier av olika slag som medför rösträtt eller förvärv av alla bolagets aktier i förhållande till aktieägarnas aktieinnehav

och till ett och samma pris aktieslagsvis eller i förhållande till aktieslag genom att aktier som är föremål för offentlig handel förvärvas i offentlig handel och andra aktier i förhållande till aktieägarnas aktieinnehav till ett och samma pris aktieslagsvis.

7 kap. 5 § 1 och 2 mom.: Momenten föreslås bli strukna. I dem föreskrivs om biträdande av beslut och samtycke vid förvärv av egna aktier. Bestämmelserna har fogats till 7 kap. 4 § 2 mom. efter att ha anpassats till helheten och ändrats.

7 kap. 6 §: Enligt propositionen kan ett bolag förvärva egna aktier med utdelningsbara medel. I ett publikt aktiebolag får ett beslut om att förvärva egna aktier inte fattas på sådant sätt att det sammanlagda nominella beloppet av de aktier i bolaget som tillhör bolaget och dess dottersamfund eller röstetalet för dessa aktier efter förvärvet överskrider fem procent av bolagets aktiekapital eller av röstetalet för samtliga aktier.

Aktierna i ett privat aktiebolag kan inte vara föremål för offentlig handel och därför har regeringen inte ansett det nödvändigt att skydda marknaden genom att inskränka förvärvet av egna aktier till en viss procentandel av samtliga aktier i bolaget eller det röstetal de ger.

Utskottet föreslår dock att 6 § kompletteras med att ett privat aktiebolag inte får förvärva alla sina egna aktier.

7 kap. 7 § 2 mom.: Till följd av ändringen ovan föreslås att momentet hänvisar till 5 § i samma kapitel, eftersom 3 mom. i propositionen, som det hänvisas till, står kvar som den enda bestämmelsen i paragrafen.

9 kap. 2 a—2 c §§: I dessa paragrafer bestäms om bemyndigande vid bolagsstämman. I bolagsordningen kan bestämmas att en aktieägare enligt vad som stadgas i lagen och i sådana angelägenheter som bestäms i bolagsordningen kan bemyndiga bolagets styrelse att verka som sitt ombud vid en bolagsstämma. En aktieägare kan på motsvarande sätt också bemyndiga ett annat ombud.

I propositionens motivering nämns att om styrelsen agerar som ombud för en aktieägare tillämpas bestämmelserna i lagen om aktiebolag, däribland bestämmelserna om skadestånd.

Utskottet framhåller i sin tur som sin uppfattning att i den mån det är fråga om relationen mellan den som ger bemyndigandet och ombudet bestäms styrelsens ansvar utifrån principerna om ett ombuds ansvar. I övrigt bestäms styrelsens skadeståndsansvar enligt lagen om aktiebolag.

9 kap. 9 § 2 mom.: I paragrafen bestäms om

hur kallelse till bolagsstämman skall utfärdas. Bestämmelsen föreslås bli kompletterad med att en skriftlig kallelse skall skickas till varje aktieägare vars adress bolaget har kännedom om, också i det fall att bolagsstämman skall behandla en nedsättning av aktiekapitalet genom inlösen av aktier eller förvärv av egna aktier.

11 kap. 14 § 2 mom.: Enligt paragrafen skall ett bolag göra registeranmälan om bokslutshandlingarna inom två månader från det resultaträkningen och balansräkningen fastställdes. Bolaget skall hålla kopior av bokslutshandlingarna tillgängliga på bolagets huvudkontor när två veckor har förflutit från det att resultaträkningen och balansräkningen fastställdes.

Utskottet föreslår att den senare bestämmelsen ändras på så sätt att ett bolag, vars bokslut redan har registrerats, inte längre behöver hålla bokslutshandlingarna tillgängliga i bolaget.

13 kap. 1 § 2 mom.: Enligt 2 mom. krävs det för ett beslut om frivillig upplösning av bolaget, om det i bolaget finns aktier av olika slag som medför rösträtt, samtycke av de aktieägare som har minst hälften av aktierna i varje aktieslag samt att beslutet har biträtts av aktieägare med minst två tredjedelar av de aktier inom varje aktieslag som är företrädna vid stämman.

Utskottet föreslår att kravet på samtycke stryks i bestämmelsen.

13 kap. 1 § 4 mom.: Enligt 4 mom. skall i kallelsen till den bolagsstämma som behandlar frågan om likvidation det huvudsakliga innehållet i förslaget till beslut anges. Förslaget jämte bilagor skall på bolagets huvudkontor hållas tillgängligt för aktieägarna i minst en vecka före bolagsstämman och omedelbart sändas till de aktieägare som ber om det samt läggas fram vid bolagsstämman.

Om en frivillig upplösning av bolaget föreslås bör bolagets skyldighet att lämna meddelande utvidgas så att möteskallelsen skall utfärdas senast en månad före bolagsstämman eller den anmänningsdag som nämns i möteskallelsen, som kan infalla tidigast fem dagar före stämman, om en längre tid inte har satts ut i bolagsordningen.

13 kap. 2 § 1 mom.: I paragrafen bestäms när bolaget skall träda i likvidation. I 1 mom. föreskrivs att om bolagets eget kapital enligt balansräkningen är mindre än hälften av aktiekapitalet, skall styrelsen utan dröjsmål låta revisorerna granska balansräkningen och sammankalla bolagsstämma inom två månader från det balansräkningen uppgjordes för att behandla frågan om bolaget skall träda i likvidation eller inte.

Utskottet föreslår att bestämmelsen förtydligas enligt det syfte som anges i motiveringen, dvs. att bolagsstämman skall hållas inom två månader från det balansräkningen uppgjordes.

14 kap. 10 § 1 mom.: Enligt bestämmelsen kan bolagsstämman fatta beslut om fusion i enlighet med 9 kap. 14 § med två tredjedels majoritet.

Utskottet föreslår att bestämmelsen preciseras på så sätt att beslutet skall fattas på nämnda sätt.

Om mer än en tiondel av vederlaget består av annat än aktier i det övertagande bolaget, krävs det enligt samma moment för beslutet i det överlåtande bolaget samtycke av de aktieägare som har minst hälften av aktierna i varje aktieslag samt att beslutet biträtts av aktieägare med minst två tredjedelar av de aktier inom varje aktieslag som är företrädare vid stämman.

Denna bestämmelse föreslås bli struken. Om det i det överlåtande bolaget finns aktier av olika slag som medför rösträtt krävs för ett beslut fortfarande att det i det överlåtande bolaget biträtts av aktieägare med minst två tredjedelar av de aktier inom varje aktieslag som är företrädare vid stämman.

14 kap. 12 § 3 mom.: Enligt propositionen har innehavaren av en optionsrätt, ett konvertibelt skuldebrev eller av någon annan med aktieägars rätt jämställbar rättighet rätt att inom en månad kräva att bolaget löser in hans rättigheter. Tidsfristerna för inlösningsrätt räknas från det bolaget har meddelat rättsinnehavaren om registermyndighetens kungörelse.

Bestämmelsen föreslås bli preciserad så till vida att inlösningsyrkandet skall tillställas bolaget en månad före den föreskrivna tiden i kungörelsen. Yrkande på inledande av skiljeförfarande skall delges inom utsatt tid. Nämnda utsatta tider är kända för registermyndigheten, vilket bolagets meddelande om kungörelse nödvändigtvis inte är.

14 a kap. 1 § 1 mom.: Enligt paragrafen kan vederlaget vid delning bestå av aktier i det övertagande bolaget, pengar, annan egendom och förbindelser.

Bestämmelsen föreslås bli ändrad så att aktieägarna i det ursprungliga bolaget får samtliga aktier i det övertagande bolaget.

14 a kap. 3 § 2 mom.: I paragrafen föreskrivs om godkännande av ett bolags delningsplan. Beslut om delning fattas av det ursprungliga bolagets bolagsstämman. Enligt propositionen kan bolagsstämman fatta beslut om delning med en kvalificerad majoritet på två tredjedelar.

Utskottet föreslår en sådan ändring i bestämmelsen att bolagsstämman skall fatta sitt beslut på nämnda sätt.

Vidare föreslås kravet på samtycke av de aktieägare som har minst hälften av aktierna i varje aktieslag bli slopat. För ett beslut krävs att det har biträtts av aktieägare med minst två tredjedelar av de aktier inom varje aktieslag som är företrädare vid stämman.

16 kap. 1 §: Enligt lagförslaget behandlar registermyndigheten ansökan om tillstånd för nedläggning av aktiekapital, fusion och delning. Frågan om borgenären har fått betalning eller betryggande säkerhet för sin fordran kan hänskjutas till domstolen. I propositionen ingår ingen särskild bestämmelse om den behöriga domstolen för detta fall.

Utskottet föreslår att paragrafen kompletteras med att talan som gäller huruvida borgenären fått betalning eller betryggande säkerhet för sin fordran skall föras vid domstolen på bolagets hemort.

17 kap. 2 § 2 mom.: I paragrafen ingår bestämmelser om hur ett publikt aktiebolag ombildas till ett privat aktiebolag. Beslut om ombildande fattas av bolagsstämman med två tredjedels majoritet. Om det i bolaget finns aktier av olika slag som medför rösträtt krävs för beslutet att aktieägarna har gett sitt samtycke till eller biträtt beslutet på samma sätt som ovan. Detsamma gäller ett beslut om att ett publikt aktiebolag genom fusion skall uppgå i ett privat aktiebolag och om att ett publikt aktiebolag genom delning skall ombildas till ett privat aktiebolag.

Utskottet föreslår att kravet på samtycke stryks också i denna bestämmelse. Vidare föreslår utskottet att momentet kompletteras med ett liknande stadgande om utfärdande av kallelse till bolagsstämman som i 6 kap. 3 § 4 mom., 7 kap. 3 § 2 mom. och 13 kap. 1 § 4 mom.

17 kap. 2 § 3 mom.: Enligt momentet kan ett publikt aktiebolag ombildas till ett privat aktiebolag endast om dess bolagsordning uppfyller de krav som i denna lag ställs på ett privat aktiebolags bolagsordning och dess firma samtidigt ändras i överensstämmelse med firmalagens krav. Det spelar ingen roll för beslutet om bolaget är föremål för offentlig handel eller inte.

Bestämmelsen föreslås bli kompletterad med att det till skydd för investerarna föreskrivs att bara ett publikt aktiebolag, vars värdepapper inte är föremål för offentlig handel, kan ombildas till ett privat aktiebolag.

Punkt 3, 4 och 6 i övergångsstadgandet. I övergångsstadgandena fastställs att det på ett aktiebolag, vars aktiekapital är mindre än 50 000 mark när lagen träder i kraft, skall tillämpas kravet på ett minimiaktiekapital om 50 000

mark sedan fem år förflutit från lagens ikraftträdande.

Enligt propositionen skall ett bolag, vars aktiekapital är mindre än 50 000 mark sedan fem år förflutit från denna lags ikraftträdande, träda i likvidation, om bolaget inte för registrering har anmält en ökning av aktiekapitalet till minst 50 000 mark eller ett beslut om ombildande av bolaget till öppet bolag eller kommanditbolag eller ett beslut om att bolagets verksamhet fortsätts av en enskild näringsidkare och om registreringen inte förvägras.

Utskottet föreslår att punkt 3 i övergångsstadgandet ändras så att kravet på minimikapitalet skall uppfyllas sedan sju år förflutit från lagens ikraftträdande. En motsvarande ändring föreslås i stadgandets 4 punkt. Utskottet föreslår ytterligare att ett stadgande om registrering av en ändring av bolagsordningen avseende minimikapitalet skall tas in i stadgandets 6 punkt.

Punkt 24 och 25 i övergångsstadgandet: Övergångsbestämmelserna föreslås bli kompletterade med att bestämmelser i bolagsordningen, som inskränker överlåtelse eller förvärv av aktier enligt lagen om införande av lagen om aktiebolag och enligt lagar genom vilka lagen om aktiebolag senare har ändrats, inte behöver ändras.

Lag om ändring av värdepappersmarknadslagen

Med anledning av grundlagsutskottets utlåtanden (GrUU 12 och 13/1996 rd) föreslår utskottet en sådan ändring i 2 kap. 10 a § 3 mom. värdepappersmarknadslagen att finansinspektionen inte ger anvisningar utan föreskrifter.

En del ändringar i värdepappersmarknadslagen har trätt i kraft sedan denna proposition lämnades. På grund av detta föreslås 3 kap. 4 § bli ändrad så till vida att 1 mom. kompletteras med en ny 6 punkt, där det bestäms om likställigheten mellan handelsreglerna.

Av samma orsak föreslås motsvarande tillägg i 3 kap. 13 § 1 mom.

Lag om ändring av handelsregisterlagen

Om en kungjord omständighet skiljer sig från en omständighet som antecknats i registret eller från en omständighet som framgår av akten för den firma som antecknats i registret, kan den

kungjorda omständigheten enligt lagförslagets 26 § 3 mom. inte åberopas gentemot tredje man.

Utskottet föreslår att bestämmelsen preciseras genom att ordet firma ändras till näringsidkare.

Utskottet har flyttat 27 § 3 och 4 mom. till ikraftträdelsestadgandet eftersom de hör dit.

Lag om ändring av 3 § lagen om värdepappersföretag (nytt lagförslag)

Utskottet föreslår att begreppet tjänster inom värdepappersområdet kompletteras i motsvarighet till den föreslagna lagen om aktiebolag genom att privata aktiebolags värdepapper fogas till 3 §.

Lag om ändring av 3 § lagen om värdepappersförmedlingsrörelse

Utskottet föreslår att detta lagförslag förkastas, eftersom lagen om värdepappersförmedlingsrörelse (499/89) jämte senare ändringar har upphävts genom en lag om värdepappersföretag (579/96), som trädde i kraft den 1 augusti 1996.

Utskottet har ingenting att anmärka i fråga om de andra lagförslagen och därmed föreslås de bli godkända i enlighet med propositionen.

Lagmotionen

I lagmotionen föreslås att lagen om aktiebolag kompletteras med bestämmelser om småbolag. Eftersom bestämmelser om småbolag inte hunnit beredas i samband med regeringens proposition och eftersom regleringen av dem är oklar i författningstekniskt hänseende, föreslår utskottet att lagförslaget i lagmotionen förkastas.

Ekonomiutskottet föreslår vördsamt

att det 5—12 lagförslaget i regeringens proposition godkänns utan ändringar, att lagförslag 3 i propositionen förkastas och

att lagförslagen 1, 2 och 4 i propositionen samt ett nytt lagförslag 13 godkänns sålydande:

1.

Lag**om ändring av lagen om aktiebolag**

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen den 29 september 1978 om aktiebolag (734/78) 2 kap. 13 §, 4 kap. 11 § samt 11 kap. 5 § och 9 § 3 mom.,

av dessa lagrum 2 kap. 13 § sådan den lyder delvis ändrad genom lag av den 5 augusti 1983 (687/83) samt 11 kap. 5 § sådan den lyder delvis ändrad genom lag av den 23 december 1992 (1573/92),

ändras 1 kap. 1 § 1 och 3 mom. och 2 §, 2 kap. 2 § 2 mom., 4 §, 6 § 1 mom., 9 och 12 §§, 3 kap. 1—3 §§, 5 § 2 och 3 mom., 8 §, 10 § 1 mom. och 11 § 1 mom., 3 a kap. 11, 12 och 15 §§, 4 kap. 1 och 2 §§, 3 § 2 mom., 4—10 och 12 §§, 13 § 1 och 3 mom. samt 14 §, 5—7 kap., 8 kap. 1—3 och 7 §§, 8 § 1 mom., 11 och 15 §§, 9 kap. 1 § 3 mom., 2 § 2 mom., 3 §, 9 § 1 och 2 mom., 12 § 1 mom., 14 § 1 mom. samt 15 § 1 mom. 3 punkten och 3 mom., 10 kap. 1 § 1 och 4 mom., 4 § och 14 § 1 mom., 11 kap. 4 § 2 mom., 6 § 3 mom., 7 och 8 §§, 9 § 2, 4 och 7 mom. samt 10—12 och 14 §§, 12 kap. 1 § 1 mom., 2 och 3 §§, 4 § 2 mom., 5 och 7 §§, 13 kap. 1 och 2 §§, 2 a § 2 mom., 3 § 3 mom., 4 § 1 mom., 7 och 8 §§, 11 § 1 mom. och 15 §, 14 kap., 15 kap. 6 § 1 och 3 mom. samt i 16 kap. den svenskspråkiga mellanrubriken före 1 § och 1 §, 2 § 1 mom., 5 § 1, 3 och 4 mom., 7 § 1 mom., 8 och 9 §§,

av dessa lagrum 2 kap. 9 och 12 §§ sådana de lyder delvis ändrade genom nämnda lag av den 5 augusti 1983, 3 kap. 2 § och 10 § 1 mom. sådana de lyder i lag av den 30 december 1992 (1618/92), 3 § sådan den lyder delvis ändrad genom nämnda lag av den 5 augusti 1983 och 11 § 1 mom. sådant det lyder i sistnämnda lag, 3 a kap. 11 och 12 (*utesl.*) §§ sådana de lyder i lag av den 17 maj 1991 (832/91) och 15 § sådan den lyder i lag av den december 1996 (/ 96), 4 kap. 2 och 4 §§ sådana de lyder delvis ändrade genom lag av den 12 juni 1992 (504/92), 10 § sådan den lyder i sistnämnda lag samt 8, 9 och 12 §§ sådana de lyder delvis ändrade genom nämnda lag av den 5 augusti 1983, 5 kap. sådant det lyder delvis ändrat genom nämnda lag av den 12 juni 1992 och lag av den 9 augusti 1993 (745/93), 6 och 7 kap. sådana de lyder delvis ändrade genom nämnda lag av den 5 augusti 1983, 9 kap. 3 § sådan den lyder delvis ändrad genom sistnämnda lag och 15 § 3 mom. sådant det lyder i sistnämnda lag, 10 kap. 1 § 1 och 4 mom. samt 4 § sådana de lyder i lag av den 28 oktober 1994 (937/94), 11 kap. 7 och 8 §§ sådana de lyder delvis ändrade genom nämnda lag av den 5 augusti 1983 och den 23 december 1992, 9 § 4 mom. sådant det lyder i nämnda lag av den 12 juni 1992, 9 § 7 mom. och 10—12 §§ sådana de lyder i nämnda lag av den 23 december 1992 samt 14 § sådan den lyder delvis ändrad genom lag av den 10 juni 1988 (501/88) och nämnda lag av den 23 december 1992, 12 kap. 2 § sådan den lyder delvis ändrad genom sistnämnda lag, 3 § sådan den lyder i nämnda lag av den 5 augusti 1983, samt 7 § sådan den lyder i lag av den 3 april 1981 och den 15 september 1989 (248/81 och 815/89), 13 kap. 2 § och 15 § sådana de lyder i nämnda lag av den 5 augusti 1983 och 2 a § 2 mom. sådant det lyder i lag av den 25 januari 1993 (48/93), 14 kap. sådant det lyder delvis ändrat genom nämnda lag av den 5 augusti 1983 och lag av den 22 januari 1988 och den 8 februari 1991 (51/88 och 243/91), 16 kap. 1 § sådan den lyder i nämnda lag av den 5 augusti 1983, 2 § 1 mom. sådant det lyder i lag av den 18 juni 1993 (516/93), 5 § 4 mom. sådant det lyder i lag av den 23 oktober 1992 (969/92), 7 § 1 mom. sådant det lyder i nämnda lag av den 10 juni 1988, 8 § sådan den lyder delvis ändrad genom nämnda lag av den 5 augusti 1983 och den 28 oktober 1994 samt 9 § sådan den lyder delvis ändrad genom lag av den 24 augusti 1990 (807/90), samt

fogas till 1 kap. nya 3 och 4 §§, till 2 kap. 3 § ett nytt 3 mom. samt till kapitlet nya 4 a och 15 §§, till 3 kap. nya 1a—1c §§ och till kapitlets 11 §, sådan den lyder delvis ändrad genom nämnda lag av den 5 augusti 1983, ett nytt 3 mom., till 3 a kap. nya 3 a, 16 och 17 §§, till 4 kap. nya 2 a, 4 a, 4 b, 5 a, 5 b, 8 a och 12 a—12 c §§ samt före 12 a § en ny mellanrubrik, till 8 kap. 6 § ett nytt 3 mom. och till kapitlet en ny 11 a §, till 9 kap. nya 2a—2c §§, till kapitlets 12 § nya 3 och 4 mom. samt till 15 § 1 mom. en ny 3 a punkt, till 10 kap. 1 §, sådan den lyder i nämnda lag av den 28 oktober 1994, ett nytt 5 mom., till 11 kap. 6 §, sådan den lyder delvis ändrad genom nämnda lag av den 23 december 1992, ett nytt 4 mom. samt till kapitlet nya 6 a och 9 a §§ samt före 12 § en ny mellanrubrik, till 12 kap. 1 § ett nytt 3 mom. samt till kapitlet nya 3 a och 8 §§, till lagen ett nytt 14 a kap., till 16 kap. 5 §, sådan den lyder delvis ändrad genom nämnda lag av den 23 oktober 1992, ett nytt 4 mom. varvid det ändrade 4 mom. blir 5 mom. samt till kapitlet en ny 7 a § och före den en ny mellanrubrik samt till lagen ett nytt 17 kap. som följer:

1 kap.

Allmänna stadganden

1 §

Denna lag tillämpas på alla aktiebolag, om annat inte stadgas särskilt. Ett aktiebolag kan vara privat (*privat aktiebolag*) eller publikt (*publikt aktiebolag*).

(3 mom. såsom i regeringens proposition)

2 §

(1 och 2 mom. såsom i regeringens proposition)

När andra än i 2 mom. avsedda värdepapper i ett privat aktiebolag bjuds ut till allmänheten skall det uppges att värdepapperen inte kan vara föremål för offentlig handel enligt värdepappersmarknadslagen eller för motsvarande förfarande. *I anbudet får inte antydvas att avsikten är att senare ombilda bolaget till publikt aktiebolag eller låta dess värdepapper bli föremål för offentlig handel.*

3 och 4 §§

(Såsom i regeringens proposition)

2 kap.

Aktiebolags bildande

2—4, 4 a, 6, 9, 12 och 15 §§

(Såsom i regeringens proposition)

3 kap.

Aktie, aktiebrev och aktiebok

1 och 1 a §§

(Såsom i regeringens proposition)

1 b §

(1 mom. såsom i regeringens proposition)

Om den andelslösa gottgörelse som en preferensaktie medför inte har betalats inom åtta månader efter räkenskapsperiodens utgång, medför preferensaktien rösträtt i alla de ärenden som behandlas på bolagsstämman, till dess att hela gottgörelsen har betalats. I bolagsordningen kan tidpunkten då nämnda tid börjar löpa skjutas upp med högst två räkenskapsperioder.

I ärenden där en preferensaktie medför rösträtt ger den också de övriga rättigheter som på bolagsstämma tillkommer aktieägare. När 9 kap.

16 § tillämpas på en ägare av en preferensaktie skall också 17 § i nämnda kapitel *alltid* tillämpas. (4 mom. såsom i regeringens proposition)

1 c §

(1—3 mom. såsom i regeringens proposition)

I bolagsordningen skall bestämmas vilka rättigheter en preferensaktie medför när aktiekapitalet ökas, optionsrätter utges eller lån mot konvertibelt skuldebrev upptas, aktiekapitalet nedsätts, egna eller moderbolagets aktier förvärvas, bolaget träder i likvidation (*utesl.*), bolaget fusioneras med ett annat bolag eller delas eller när det uppkommer sådan inlösningsrätt som avses i 14 kap. 19 § eller ett publikt aktiebolag ombildas till ett privat aktiebolag.

2, 3, 5, 8, 10 och 11 §§

(Såsom i regeringens proposition)

3 a kap.

Aktier som hör till värdeandelssystemet

3 a, 11 och 12 §§

(Såsom i regeringens proposition)

15 §

Bolagets styrelse kan besluta att optionsrätter eller ett lån mot konvertibla skuldebrev skall emitteras inom värdeandelssystemet. Då ersätter värdeandelsregistrets noteringar de åtgärder enligt 4 kap. som gäller optionsrätt och konvertibla skuldebrev. *Värdepapperscentralen* för en förteckning över innehavarna av optionsrätterna och de konvertibla skuldebreven. Stadgandena i 6 och 7 §§ gäller i tillämpliga delar denna förteckning.

16 §

(Såsom i regeringens proposition)

17 §

I samband med beslut om emission av aktier, optionsrätter eller konvertibla skuldebrev inom värdeandelssystemet kan det dessutom beslutas att dessa eller en del av dem kan tecknas genom betalning av teckningspriset på det sätt som anges i beslutet och att styrelsen godkänner samtliga genom betalning gjorda teckningar som motsvarar teckningsvillkoren. Genom betalning gjorda teckningar måste kunna godkännas utan ändring av bolagsordningen. Kopior av ökningsbeslutet, bolagsordningen och bolagsstämmans

beslut om bemyndigande samt av de handlingar som avses i 4 kap. 4 a § 1 mom. och 6 § 1 mom. skall hållas tillgängliga på bolagets huvudkontor och hos *värdepapperscentralen* samt sändas till de aktieägare som ber om det.

4 kap.

Ökning av aktiekapitalet

1—10 och 12—14 §§

(Såsom i regeringens proposition)

5 kap.

Kapitallån

1 §

(Såsom i regeringens proposition)

6 kap.

Nedsättning av aktiekapitalet samt aktier med inlösningsvillkor

Allmänna stadganden

1 §

(Såsom i regeringens proposition)

2 §

(1 och 2 mom. såsom i regeringens proposition)

Finns det i bolaget aktier av olika slag som medför rösträtt och aktiekapitalet nedsätts genom inlösen av dessa aktier eller av alla bolagets aktier i förhållande till aktieägarnas aktieinnehav och till ett och samma pris aktieslagsvis krävs för beslutet, utöver ett beslut enligt 9 kap. 14 §, (*utesl.*) att beslutet biträts av aktieägare med minst två tredjedelar av de vid stämman företrädande aktierna inom varje aktieslag.

(4 och 5 mom. såsom i regeringens proposition)

3 §

(1 mom. såsom i regeringens proposition)

I förslaget till beslut skall finnas de uppgifter som enligt 1 mom. skall nämnas i beslutet. Om det föreslås att aktiekapitalet skall nedsättas på något annat sätt än i förhållande till aktieägarnas aktieinnehav, skall i förslaget till beslut anges orsaken till detta, utredas hur nedsättningen inverkar på fördelningen av aktieinnehavet och rösträtten i bolaget samt ges en redogörelse för

hur stor del någon som hör till bolagets närmaste krets före nedsättningen av aktiekapitalet och efter den har av bolagets aktiekapital och hur stor andel denne har av det röstetal som aktierna medför. Om nedsättningen av aktiekapitalet sker genom inlösen av aktier skall i förslaget till beslut nämnas grunderna för bestämmande av inlösningspriset. Angående bilagorna till förslaget till beslut iaktas i tillämpliga delar vad som stadgas i 4 kap. 4 a § 1 mom. *Om nedsättningen av aktiekapitalet sker genom inlösen av aktier och det har förflutit sex månader från utgången av föregående räkenskapsperiod till den bolagsstämma som behandlar nedsättningen, skall till förslaget fogas ett mellanbokslut som är högst tre månader gammalt och som i tillämpliga delar har uppgjorts och granskats med iakttagande av de stadganden och bestämmelser som gäller bokslut. I andra fall än de som avses i 2 § 2 mom. skall till förslaget fogas revisorernas utlåtande om grunderna för bestämmande av inlösningspriset. Om aktiekapitalet nedsätts på något annat sätt än i förhållande till aktieägarnas aktieinnehav skall till förslaget till beslut fogas revisorernas utlåtande om de i förslaget nämnda orsakerna till nedsättningen.*

(3 mom. såsom i regeringens proposition)

Angående framläggande av beslutsförslag, kallelsen till bolagsstämma samt meddelande till aktieägarna tillämpas i tillämpliga delar vad som stadgas i 4 kap. 4 b § och 5 § 2 mom. *Om nedsättningen föreslås ske genom inlösen av aktier på det sätt som avses i 2 § 3 mom., skall kallelsen dock utfärdas minst en månad före bolagsstämman eller den i 9 kap. 1 § 2 mom. avsedda sista anmälningdagen, om inte en längre tid anges i bolagsordningen.*

4—10 §§

(Såsom i regeringens proposition)

7 kap.

Egna aktier

Allmänna stadganden

1 och 2 §§

(Såsom i regeringens proposition)

Förvärv av egna aktier med utdelningsbara medel

3 §

(1 mom. såsom i regeringens proposition)

Angående beslut om förvärv av egna aktier, beslutsförslag och hur de skall hållas tillgängliga, kallelse till bolagsstämma samt meddelande till aktieägare gäller i tillämpliga delar 6 kap. 3 § och 4 kap. 5 § 3 mom. *Om aktier föreslås bli förvärvade på det sätt som avses i 4 § 2 mom., skall kallelsen dock utfärdas minst en månad före bolagsstämman eller den i 9 kap. 1 § 2 mom. avsedda sista anmänningsdagen, om inte en längre tid anges i bolagsordningen.*

(3 och 4 mom. såsom i regeringens proposition)

4 §

(1 mom. såsom i regeringens proposition)

Finns det i bolaget aktier av olika slag som medför rösträtt (*utesl.*) krävs för ett beslut om förvärv av egna aktier eller om att bemyndiga styrelsen att besluta därom, utöver ett beslut enligt 9 kap. 14 §, (*utesl.*) att beslutet biträtts av aktieägare med minst två tredjedelar av de vid stämman företrädde aktierna inom varje aktieslag när beslutet gäller förvärv av vissa eller alla aktier

1) i förhållande till aktieägarnas aktieinnehav och till ett och samma pris aktieslagsvis, eller

2) i förhållande till aktieslag så att aktier som är föremål för offentlig handel enligt värdepappersmarknadslagen förvärvas i offentlig handel och andra aktier i förhållande till aktieinnehavet till ett och samma pris aktieslagsvis.

(3 mom. såsom i regeringens proposition)

5 §

(1 och 2 mom. *utesl.*)

(Paragrafen som 3 mom. i regeringens proposition)

6 §

Ett privat aktiebolag får inte förvärva alla sina egna aktier. I ett publikt aktiebolag får ett sådant beslut om att förvärva egna aktier som avses i 3 § inte fattas på sådant sätt att det sammanlagda nominella beloppet av de aktier i bolaget som tillhör bolaget och dess dottersamfund eller rösttalet för dessa aktier efter förvärvet överskrider fem procent av bolagets aktiekapital eller av rösttalet för samtliga aktier.

Avyttring av egna aktier

7 §

(1 mom. såsom i regeringens proposition)

Bolaget kan med iakttagande i tillämpliga delar av vad som stadgas i 5 § (*utesl.*) verkställa ett beslut om avyttring av aktier som är föremål för offentlig handel, varvid 4 kap. 7 § inte tillämpas. (3 mom. såsom i regeringens proposition)

8 §

(Såsom i regeringens proposition)

8 kap.

Bolagets ledning

1—3, 6—8, 11, 11 a och 15 §§

(Såsom i regeringens proposition)

9 kap.

Bolagsstämma

1—3 §§

(Såsom i regeringens proposition)

9 §

(1 mom. såsom i regeringens proposition)

Kallelsen skall utfärdas i enlighet med bolagsordningen. Om vid stämman skall behandlas en sådan ändring av bolagsordningen som nämns i 15 §, *nedsättning av aktiekapitalet genom inlösen av aktier, förvärv av egna aktier*, bolagets försättande i likvidation eller upphörande av likvidation, bolagets fusion eller delning eller ombildande av ett publikt aktiebolag till ett privat aktiebolag, skall dessutom en skriftlig kallelse sändas till varje aktieägare vars adress är känd för bolaget.

12, 14 och 15 §§

(Såsom i regeringens proposition)

10 kap.

Revision och särskild granskning

1, 4 och 14 §§

(Såsom i regeringens proposition)

11 kap.

Bokslut och koncernbokslut

4 och 6—12 §§

(Såsom i regeringens proposition)

14 §

(1 mom. såsom i regeringens proposition)

Bolaget skall hålla kopior av de handlingar som avses i 1 mom. tillgängliga på bolagets huvudkontor när två veckor har förflutit från det att resultaträkningen och balansräkningen fastställdes *tills handlingarna har registrerats med stöd av den i 1 mom. avsedda anmälan*. Den som så önskar skall på begäran få kopior av de tillgängliga handlingarna inom två veckor. Bolaget har rätt att av andra än myndigheter uppbära en kopieringsavgift enligt samma grunder som de enligt vilka registermyndigheten uppbär avgift för motsvarande kopia.

12 kap.

Vinstutdelning och annan användning av bolagets tillgångar

1—5, 7 och 8 §§

(Såsom i regeringens proposition)

13 kap.

Likvidation, sanering och upplösning

1 §

(1 mom. såsom i regeringens proposition)

Om bolaget skall upplösas enligt denna lag eller en bestämmelse i bolagsordningen, skall upplösningsbeslutet fattas i enlighet med 9 kap. 13 §. I annat fall skall beslutet fattas i enlighet med 9 kap. 14 § och om det i bolaget finns aktier av olika slag som medför rösträtt, krävs det för beslutet dessutom (*utesl.*) att beslutet har biträtts av aktieägare med minst två tredjedelar av de vid stämman företrädda aktierna inom varje aktieslag.

(3 mom. såsom i regeringens proposition)

I kallelsen till den bolagsstämma som skall behandla frågan om likvidation skall det huvudsakliga innehållet i förslaget till beslut anges. Förslaget jämte bilagor skall på bolagets huvudkontor hållas tillgängligt för aktieägarna i minst en vecka före bolagsstämman och omedelbart sändas till de aktieägare som ber om det samt läggas fram vid bolagsstämman. *Om det föreslås att bolaget skall upplösas i något annat fall än det som avses i första meningen i 1 mom., skall kallelsen dock utfärdas minst en månad före bolagsstämman eller den i 9 kap. 1 § 2 mom. avsedda sista anmälningsdagen, om inte en längre tid anges i bolagsordningen.*

2 §

Finner styrelsen vid uppgörande av bokslut eller har den annars orsak att anta att bolagets eget kapital är mindre än hälften av aktiekapitalet, skall styrelsen utan dröjsmål uppgöra en balansräkning för att reda ut bolagets ekonomiska ställning. Är bolagets eget kapital enligt balansräkningen mindre än hälften av aktiekapitalet, skall styrelsen utan dröjsmål låta revisorerna granska balansräkningen och sammankalla bolagsstämman (*utesl.*) för att behandla frågan om bolaget skall träda i likvidation. *Bolagsstämman skall hållas inom två månader från det balansräkningen uppgjordes*. I fråga om uppgörandet av balansräkning och granskningen skall i tillämpliga delar iakttas stadgandena om bokslut och granskning av det.

(2—4 mom. såsom i regeringens proposition)

2 a, 3, 4, 7, 8, 11 och 15 §§

(Såsom i regeringens proposition)

14 kap.

Fusion och inlösen av minoritetsaktier

Definition av och förutsättningar för fusion

1—9 §§

(Såsom i regeringens proposition)

10 §

Bolagsstämman *skall* fatta beslut om fusion i enlighet med 9 kap. 14 §. Om det i det överlåtande bolaget finns aktier av olika slag som medför rösträtt, krävs för beslutet att det i det överlåtande bolaget biträtts av aktieägare med minst två tredjedelar av de vid stämman företrädda aktierna inom varje aktieslag. (*Utesl.*)

(2 och 3 mom. såsom i regeringens proposition)

11 §

(Såsom i regeringens proposition)

Rätt att yrka på inlösen

12 §

(1 och 2 mom. såsom i regeringens proposition)

Vad som stadgas i denna paragraf tillämpas också om innehavaren av en rättighet som avses i

3 § har rätt att yrka på inlösen. Inlösningsyrkandet skall dock tillställas bolaget *en månad före den i 6 kap. 6 § 1 mom. avsedda utsatta dagen*. Yrkandet på inledande av skiljeförfarande skall delges *senast denna utsatta dag*.

13—21 §§

(Såsom i regeringens proposition)

14 a kap.

Delning

Definitioner och förutsättningar

1 §

Ett aktiebolag (*ursprungligt bolag*) kan delas så att dess tillgångar och skulder helt eller delvis, utan likvidationsförfarande överförs till ett eller flera aktiebolag som därvid bildas (*övertagande bolag*), varvid aktieägarna i det ursprungliga bolaget såsom vederlag får *aktierna* i det övertagande bolaget. Vederlaget får också bestå av pengar, annan egendom och förbindelser. Om ägaren av en aktie som medför rösträtt såsom vederlag erbjuds annat än motsvarande aktier i det övertagande bolaget, har han dock alltid rätt att i stället för sådant vederlag få penningersättning, om inte annat bestäms i bolagsordningen.

(2 och 3 mom. såsom i regeringens proposition)

2 §

(Såsom i regeringens proposition)

Godkännande av delningsplanen och rätt att yrka på inlösen

3 §

(1 mom. såsom i regeringens proposition)

Bolagsstämman *skall* fatta beslut om delning i enlighet med 9 kap. 14 §. Om i det ursprungliga bolaget finns aktier av olika slag som medför rösträtt och om till bolagets aktieägare (*utesl.*) aktieslagsvis utdelas samma vederlag i förhållande till *innehaven* krävs för beslutet *dessutom* (*utesl.*) att beslutet har biträttts av aktieägare med minst två tredjedelar av de vid stämman företrädda aktierna inom varje aktieslag.

(3—5 mom. såsom i regeringens proposition)

4—6 §§

(Såsom i regeringens proposition)

15 kap.

Skadeståndsskyldighet

6 §

(Såsom i regeringens proposition)

16 kap.

Särskilda stadganden

Rättegång och skiljeförfarande

1 §

Utan hinder av vad som stadgas om laga domstol i tvistemål får skadeståndstalan som avses i 15 kap. 5 och 6 §§ föras vid domstolen på bolagets hemort. Denna domstol kan även handlägga ett skadeståndsyrkande som grundar sig på brott samt sådana tvister angående inlösen av aktier som avses i 3 kap. 3 § 3 mom., 6 kap. 10 § och 5 § 5 mom. i detta kapitel *samt en i 6 kap. 5 § 3 mom., 14 kap. 13 § 1 mom., 14 a kap. 4 § och 17 kap. 2 § 4 mom. avsedd talan om huruvida borgenären har fått betalning eller betryggande säkerhet för sin fordran*.

2, 5, 7, 7 a, 8 och 9 §§

(Såsom i regeringens proposition)

17 kap.

Ändring av aktiebolagsform

1 §

(Såsom i regeringens proposition)

Ombildande av publikt aktiebolag till privat

2 §

(1 mom. såsom i regeringens proposition)

Finns det i bolaget aktier av olika slag som medför rösträtt krävs för beslutet utöver ett beslut enligt 9 kap. 14 § *dessutom* (*utesl.*) att beslutet har biträttts av aktieägare med minst två tredjedelar av de vid stämman företrädda aktierna inom varje aktieslag. Detsamma gäller för ett beslut om att ett publikt aktiebolag genom fusion skall uppgå i ett privat aktiebolag och om att ett publikt aktiebolag genom delning skall ombildas till privata aktiebolag. *Om ett publikt aktiebolag föreslås bli ombildat till ett privat aktiebolag, skall kallelsen dock utfärdas minst en månad före bo-*

lagsstämman eller den i 9 kap. 1 § 2 mom. avsedda sista anmälningdagen, om inte en längre tid anges i bolagsordningen.

Ett publikt aktiebolag kan ombildas till ett privat aktiebolag eller kan genom fusion uppgå i ett privat aktiebolag eller genom delning ombildas till ett privat aktiebolag endast om dess värdepapper inte är föremål för offentlig handel enligt värdepappersmarknadslagen. Bolagsordningen för ett publikt aktiebolag som ombildas till ett privat aktiebolag skall uppfylla de krav som i denna lag ställs på ett privat aktiebolags bolagsordning och dess firma skall samtidigt ändras i överensstämmelse med firmalagens krav.

(4 och 5 mom. såsom i regeringens proposition)

3 §

(Såsom i regeringens proposition)

Ikraftträdande

(1. såsom i regeringens proposition)

Allmänna övergångsstadganden

(2. såsom i regeringens proposition)

3. På ett bolag vars stiftelseurkund har under-tecknats innan denna lag har trätt i kraft och vars aktiekapital är mindre än 50 000 mark när lagen träder i kraft tillämpas det krav på minimiaktiekapital som avses i 1 kap. 1 § 3 mom. sedan sju år förflutit från lagens ikraftträdande. Efter att lagen har trätt i kraft får ett sådant bolag inte besluta att nedsätta sitt aktiekapital, om detta efter nedsättningen skulle underskrida 50 000 mark, om inte annat följer av dessa övergångsstadganden.

4. Ett bolag vars aktiekapital är mindre än 50 000 mark sedan sju år förflutit från denna lags ikraftträdande skall träda i likvidation. Beslutet om att bolaget skall träda i likvidation fattas av domstol på ansökan av registermyndigheten eller på ansökan av den vars rätt kan vara beroende av att bolaget träder i likvidation. Ett beslut om att bolaget skall träda i likvidation får likväl inte fattas, om bolaget för registrering har anmält ett beslut om ökning av aktiekapitalet till minst 50 000 mark eller ett beslut om ombildande av bolaget till öppet bolag eller kommanditbolag

eller ett beslut om att bolagets verksamhet fortsätts av en enskild näringsidkare, och om registreringen inte förvägras.

(5. såsom i regeringens proposition)

6. I stället för en bestämmelse i bolagsordningen som strider mot denna lag skall stadgandena i denna lag iakttas, om inte annat följer av dessa övergångsstadganden. Ändring av en lagstridig bestämmelse i bolagsordningen till lagenlig skall anmälas för registrering samtidigt som någon annan ändring av bolagsordningen anmäls för registrering, och likväl senast fem år från lagens ikraftträdande. En sådan ändring i bolagsordningen som gäller ett i punkt 3 avsett bolags minimikapital skall likväl anmälas för registrering efter senast sju år. Registermyndigheten kan förena bolagets förpliktelse enligt denna punkt med vite.

(7.—22. jämte mellanrubriker såsom i regeringens proposition)

Övergångsstadganden om nedsättning av aktiekapitalet och aktier med inlösningsvillkor

(23. såsom i regeringens proposition)

24. En bestämmelse i bolagsordningen som överensstämmer med 6 kap. 4 § i den lydelse lagrummet har när denna lag träder i kraft eller en motsvarande bestämmelse i bolagsordningen, som inte har behövt ändras med stöd av en lag som givits innan denna lag träder i kraft, behöver inte ändras så att den överensstämmer med denna lag. Stadgandena i 6 kap. i denna lag tillämpas efter lagens ikraftträdande likväl på beslutsfattande och inlösningsförfarande som gäller inlösen av en aktie med stöd av en sådan bestämmelse.

Övergångsstadganden om egna aktier

25. En bestämmelse i bolagsordningen enligt 7 kap. 2 § andra meningen i den lydelse lagrummet har när denna lag träder i kraft eller en motsvarande bestämmelse i bolagsordningen, som inte har behövt ändras på grund av en lag som givits innan denna lag träder i kraft, behöver inte ändras så att den överensstämmer med denna lag. Stadgandena i 3 kap. 3 § 5 mom. i denna lag tillämpas likväl på inlösen av en aktie med stöd av en sådan bestämmelse efter lagens ikraftträdande.

(26.—47. jämte mellanrubriker såsom i regeringens proposition)

2.

Lag**om ändring av värdepappersmarknadslagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i värdepappersmarknadslagen av den 26 maj 1989 (495/89) 1 kap. 2 § 2 mom., 3 kap. 4 § 1 mom. 4 och 5 punkten och 13 § 1 mom. 5 och 6 punkten samt 8 kap. 2 § 3 punkten (*utesl.*), av dessa lagrum 3 kap. 4 § 1 mom. 4 och 5 punkten samt 13 § 1 mom. 5 och 6 punkten sådana de lyder i lag av den 26 juli 1996 (581/96), samt fogas till 2 kap. en ny 10 a § och till 3 kap. 4 § 1 mom., sådant det lyder i nämnda lag av den 26 juli 1996, en ny 6 punkt och till 13 § 1 mom., sådant det lyder i sistnämnda lag, en ny 7 punkt, som följer:

1 kap.

Allmänna stadganden

2 §

(Såsom i regeringens proposition)

2 kap.

Marknadsföring av värdepapper, emission och informationsskyldighet

10 a §

(1 och 2 mom. såsom i regeringens proposition)

Den som ordnar offentlig handel skall med iakttagande av finansinspektionens föreskrifter offentliggöra information som har givits med stöd av denna paragraf.

3 kap.

Offentlig handel med värdepapper*Fondbörsens regler*

4 §

En fondbörs skall ha regler med föreskrifter som kompletterar denna lag åtminstone om

(1—3 punkten såsom i den gällande lagen)

4) hur och på vilka grunder rättigheter att verka som börsförmedlare eller i någon annan egenskap på fondbörsen samt som börsmäklare beviljas och återkallas, (*utesl.*)

5) vilka krav, rättigheter och skyldigheter som annars gäller börsbolag, övriga värdepappers-

emittenter, börsförmedlare, andra som är verk-samma på fondbörsen samt börsmäklare, samt

6) hur likställigheten mellan aktieägarna tryggas, om aktiebolaget enligt börsreglerna får bedriva handel med sina egna aktier på fondbörsen.

(2 mom. *utesl.*)

13 §

På ansökan fastställer vederbörande ministerium regler för annan offentlig värdepappershandel, med föreskrifter som kompletterar denna lag åtminstone om

(1—4 punkten såsom i den gällande lagen)

5) vilka krav, rättigheter och skyldigheter som annars gäller värdepappersemittenter, värdepappersförmedlare och mäklare, (*utesl.*)

6) vem eller vilka som svarar för att handeln ordnas, samt

7) hur likställdheten mellan aktieägarna tryggas, om aktiebolaget får bedriva handel med sina egna aktier vid annan offentlig handel.

(2 mom. såsom i den gällande lagen)

8 kap.

Straffstadganden

2 §

(Såsom i regeringens proposition)

Ikraftträdelsestadgandet
(Såsom i regeringens proposition)

4.

Lag**om ändring av handelsregisterlagen**

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i handelsregisterlagen av den 2 februari 1979 (129/79) 9 § 1 mom. 7 punkten, *ändras* 1 § 1 mom., 3 a § 2 mom., 9 § 1 mom. 2, 5, 8 och 11—13 punkten samt 3 mom., 18 § 2 mom., 19 a och 26 §§ samt 27 § 2 mom.,

av dessa lagrum 3 a § 2 mom. och 9 § 1 mom. 11—13 punkten samt 3 mom. sådana de lyder i lag av den 10 december 1993 (1122/93), 18 § 2 mom. sådant det lyder i lag av den 22 december 1994 (1301/94), 19 a § sådan den lyder i lag av den 9 mars 1990 (232/90) och i nämnda lag av den 10 december 1993 samt 27 § 2 mom. sådant det lyder i nämnda lag av den 9 mars 1990, samt

fogas till 9 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat genom lag av den 30 december 1992 (1616/92) och genom nämnda lag av den 10 december 1993, nya 12 a och 14 punkter, samt till lagen nya 18 a och 26 a §§ som följer:

1, 3 a, 9, 18, 18 a och 19 a §§
(Såsom i regeringens proposition)

26 §

(1 och 2 mom. såsom i regeringens proposition)

Skiljer sig en kungjord omständighet från en omständighet som antecknats i registret eller från en omständighet som framgår av akten för den *näringsidkare* som antecknats i registret, kan den kungjorda omständigheten inte åberopas gentemot tredje man. Tredje man kan likväl åberopa en kungjord omständighet, om det inte visas att han haft vetskap om den omständighet som antecknats i registret eller som framgår av akten.

(4 mom. såsom i regeringens proposition)

26 a §

(Såsom i regeringens proposition)

27 §

(2 mom. såsom i regeringens proposition)

(3 och 4 mom. *utesl.*)

Denna lag träder i kraft den 199 .

Har ett bolags stiftelseurkund undertecknats innan denna lag träder i kraft, tillämpas på bolagets grundanmälan likväl fortfarande 9 § 1 mom. 7 punkten.

Ett aktiebolags räkenskapsperiod och revisor skall anmälas till handelsregistret senast då för bolaget efter att lagen trätt i kraft uppstår skyldighet att göra en anmälan som gäller annat än att en person som hör till bolagets ledning har avgått eller att hans uppdrag har upphört. Försummar aktiebolaget denna anmälningsskyldighet, kan registermyndigheten sätta ut en tid inom vilken bolaget skall fullgöra sin anmälningsskyldighet. Fullgör bolaget inte sin anmälningsskyldighet inom utsatt tid förfaller den anmälan i samband med vilken uppgift borde ha lämnats om räkenskapsperiod och revisor.

13. (Ny)

Lag**om ändring av 3 § lagen om värdepappersföretag**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 26 juli 1996 om värdepappersföretag (579/96) 3 § 1 mom. 1 och 5 punkten som följer:

3 §

Investeringstjänster

Med investeringstjänster avses att

1) investeringsobjekt *eller ett privat aktiebolags värdepapper* köps, säljs, byts och tecknas för någon annas räkning i eget namn samt att uppdrag som avser investeringsobjekt *eller privata aktiebolags värdepapper* förmedlas eller verkställs (*fondkommissionsrörelse*),

5) investeringsobjekt *eller ett privat aktiebolags värdepapper* förvaltas enligt sådana med enskilda kunder ingångna avtal som innebär att kommissionären ges beslutanderätt (*förmögenhetsförvaltning*), samt att

Denna lag träder i kraft den 199 .

Dessutom föreslår utskottet vördsamt

att lagförslaget i lagmotion 8/1996 rd förkastas.

Helsingfors den 4 december 1996

I den avgörande behandlingen deltog ordföranden Tuulikki Hämäläinen /sd, vice ordföranden Seppo Kääriäinen /cent samt medlemmarna Matti Aura /saml, Arto Bryggare /sd, Mikko Immonen /vänst, Mari Kiviniemi /cent, Paula Kokkonen /saml, Martti Korhonen /vänst, Riitta

Korhonen /saml, Pekka Kuosmanen /saml, Leena Luhtanen /sd, Erkki J. Partanen /sd, Vuokko Rehn /cent, Ola Rosendahl /sv, Sakari Smeds /fkf, Osmo Soininvaara /gröna och Janne Viitamies /sd.

Reservation

En revidering av lagen om aktiebolag är motiverad. Propositionen innehåller talrika ändringar och förbättringar i den gällande lagen som dikteras av nationella behov. Dessutom har Finlands medlemskap i EU föranlett vissa behov av att ändra aktiebolagslagen.

Ekonomiutskottet har grundligt satt sig in i förslaget till revidering av aktiebolagslagen och gjort en del förbättringar i propositionen.

Propositionen innebär emellertid problem när det gäller en av grundprinciperna för att bli företagare, nämligen tröskeln för företagarkerksam-

het. Enligt propositionen och utskottets betänkande höjs minimiaktiekapitalet från 15 000 till 50 000 mark. Ändringen betyder att villkoren för att bli företagare skärps. Vi anser att en lämplig nivå för minimiaktiekapitalet bör vara 30 000 mark, ett belopp som kunde vara i kraft tills en ny bolagsform för små företag har tagits fram. När sedan en bolagsform för små företag finns kunde minimiaktiekapitalet för ett privat aktiebolag höjas i lagen om aktiebolag till 50 000 mark.

I betänkandet ställer sig utskottet till positivt till en ny bolagsform för små företag. Eftersom

frågan dock är ytterst viktig för att nya företag skall kunna uppkomma borde utskottet ha förutsatt att regeringen snabbt vidtar åtgärder för att ta fram en ny bolagsform.

Vi föreslår att följande uttalande tas in i utskottets betänkande:

Utskottet förutsätter att regeringen i brådskanie ordning vidtar åtgärder för att ta fram en ny bolagsform för små företag som kan införas senast vid ingången av 1999.

Enligt både propositionen och utskottets betänkande gäller ökningen av minimikapitalet retroaktivt också redan bildade bolag. Cirka 69 000 aktiebolag som ingår i statistikcentralens företagsstatistik för 1994 omfattas av åtgärden. Enligt propositionen fanns det 1994 ungefär 48 000 verksamma bolag med ett aktiekapital under 50 000 mark. Bolagen med ett aktiekapital på mer än 50 000 mark torde sålunda vara ungefär 20 000.

I bolagen kräver en ökning av aktiekapitalet bland annat att bolagsordningen ändras, beslut om ökning av aktiekapitalet, inbetalning av ökningen samt meddelande till handelsregistret om en eventuell ändring i bolagsordningen och om ökningen.

Företagarna i Finland uttalade följande i sitt utlåtande till ekonomiutskottet: Med beaktande av de administrativa extra uppgifter som ökningen medför för samtliga bolag inklusive avgifter för anmälan, ökningens betydelse för skyddet av gäldenärerna och den förestående anhopningen av ärenden i handelsregistermyndigheten har vi stannat för att föreslå att kravet på ökning av aktiekapitalet inte skall gälla företag som redan bedriver näringsverksamhet när lagen träder i kraft.

Enligt vår uppfattning är ställningstagandet från Företagarna i Finland motiverat. Utskottet borde ha sett till att existerande företag som redan bedriver näringsverksamhet inte omfattas av den retroaktiva lagstiftningen. Att ett företag under räkenskapsperioden har en omsättning på minst 50 000 mark borde betraktas som ett tecken på att företaget bedriver näringsverksamhet. Omsättningen borde bedömas av patent- och registerstyrelsen, eftersom samtliga aktiebolag enligt förslaget blir skyldiga att sända in sina bokslutsdokument till styrelsen.

Helsingfors den 4 december 1996

Seppo Kääriäinen /cent
Mari Kiviniemi /cent

Jämfört med övriga EU-länder har Finland alldeles för få företag. Vi behöver tiotalstusen nya företag. Tröskeln för att bli företagare får inte höjas genom aktiebolagslagen. Tröskeln har tyvärr redan blivit högre bland annat på grund av att situationen för personföretag och näringsidkare har försämrats i fråga om beskattningen.

Förbättrade verksamhetsbetingelser för små och medelstora företag spelar en central roll i arbetet på att förbättra landets ekonomi och lösa problemet med arbetslösheten. Det är därför enligt vår åsikt på sin plats att de problematiska punkterna i aktiebolagslagen rättas till på ovan föreslaget sätt för att situationen för små och medelstora företag skall bli bättre.

Med stöd av det ovan anförda föreslår vi

att det första lagförslaget i övrigt godkänns enligt betänkandet men att 1 kap. 1 § 3 mom. godkänns i nedan föreslagen ordalydelse och att ett nytt 2 mom. fogas till 3. punkten i de allmänna övergångsstadgandena som följer:

1 kap.

Allmänna stadganden

1 §

(1 mom. såsom i utskottets betänkande)

Aktiekapitalet skall uppgå till minst 30 000 mark i privata aktiebolag och till minst 500 000 mark i publika aktiebolag. Aktierna skall lyda på lika belopp, om aktiekapitalet är fördelat på flera aktier.

Allmänna övergångsstadganden

3. (1 mom. såsom 3 punkten i regeringens proposition)

Det i 1 kap. 1 § 3 mom. avsedda kravet på minimikapital gäller dock inte bolag, vars stiftelseurkund har undertecknats innan denna lag trädde i kraft och vars omsättning enligt de för registrering inlämnade bokslutshandlingarna överstiger 50 000 mark under den räkenskapsperiod som först upphör efter denna lags ikraftträdande. Ett sådant bolag får inte efter det lagen trätt i kraft besluta om nedsättning av sitt aktiekapital.

Vuokko Rehn /cent
Sakari Smeds /fck